

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Valve, Juhana			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Arvopaperipalveluita tarjoavan yrityksen ja sen institutionaalisen suurasiakkaan välinen palvelusopimus Suomen markkinoilla			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-05-03	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 66
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Arvopaperipalveluiden markkinoilla toimii Suomessa kymmenestä kahteenkymmeneen yritystä, joiden välinen kilpailu on epätäydellistä, mutta samalla kuitenkin kovaa. Markkinoiden infrastruktuuri on monimutkainen ja tämän vuoksi markkinoilletulo ei ole esteetöntä. Pankkikiilpailua sekä palvelualojen kilpailua tarkastelevat teoreettinen ja empiirinen tutkimuskirjallisuus, vahvistavat käsitystä kilpailun epätäydellisyydestä alalla. Kun tarkasteluun yhdistetään alan ominaispiirteet, voidaan tehdä johtopäätös, että kilpailu on lähempänä oligopolistista kuin monopolistista kilpailua.</p> <p>Arvopaperipalveluita tuottavien yritysten ja niiden institutionaalisten suurasiakkaiden väliseen sopimuksentekoprosessiin liittyy informaation epäsymmetrioita siten, että asiakas on paremmin informoitu relevanttien muuttujien suhteen. Tutkielmassa tarkastellaan sopimusongelmaa kahden osapuolen välisenä vajaan informaation pelinä. Informaation epäsymmetria ilmenee kahdella eri tavalla: palveluntarjoaja ei tiedä kilpailevien yritysten tarjouksia, mutta se ei myöskään pysty tunnistamaan asiakkaan tyyppiä kuvaavia ominaisuuksia. Markkinoiden erityispiirteisiin lukeutuu lisäksi se, että sopimusprosessiin sisältyy elementtejä dynaamisesta täyden informaation pelistä. Sopimusongelmaa lähestytään peliteorian käsitteiden kautta. Aluksi esitän oman, yksinkertaistavan mekanismin neuvotteluongelmalle ja ratkaisun siihen liittyvät Bayes-Nash -tasapainot. Ratkaisu, jossa palveluntarjoaja tarjoaa asiakkaalle aina itsensä kannalta tuottoisinta sopimusta riippumatta todennäköisyydestä, jolla kilpaileva yritys tarjoaa parempaa sopimusta, ei ole intuitiivinen. Tämä on seurausta pelin rakennetta yksinkertaistavista oletuksista.</p> <p>Dynaamisen täyden informaation pelissä hyödynnetään prosessia hyvin kuvaavaa Rubinsteinin strategista neuvottelumallia. Mallin tasapainoratkaisu on sellainen, jossa pelin aloittaja tarjoaa ensimmäisellä kierroksella optimaalista jakoa, jonka vastapelaaja hyväksyy. Tällä kuvataan sopimusongelmaa palvelukokonaisuuden niiltä osin, joista vallitsee täysi informaatio.</p> <p>Vajaan informaation analyysiä syvennetään aluksi Holmströmin ja Myersonin teoreettisen analyysin avulla, jonka perusteella nähdään, että interim-informaatiotilan ongelmaan voidaan löytää tehokas päätöksentekomekanismi – tiettyjen ehtojen täyttyessä. Samuelsonin mallin avulla sopimusongelmaa tarkastellaan kaupankäyntinä kahden riskineutraalin osapuolen bilateraalisen monopolina, jossa toinen osapuoli on paremmin informoitu. Tehokkuuden ehdot täyttävässä ratkaisussa informoimaton osapuoli tekee tarjouksen, jonka informoitu osapuoli joko hyväksyy tai hylkää. Jos kauppaan liittyy kaksiosainen hinnoittelu, optimaalinen ratkaisu edellyttää välitysjärjestelyä, johon voi liittyä merkittäviä transaktiokustannuksia.</p> <p>Inderstin mallin avulla tarkastellaan informaatio-ongelman toista puolta. Kun päämiehellä on yksityistä informaatiota tyypistään, voidaan päätyä signaalointipeliin, jossa päämies signaloi korkeaa tyyppiään sopimuksella, jossa on vähäisemmät kannustinvaikutukset. Signaaloinnin merkitys korostuu, jos haitallinen valikoituminen -ilmiö yleistyy päämiesten kohdalla. Empiiristä näyttöä tästä ilmiöstä arvopaperipalveluiden markkinoilta ei ole kuitenkaan käytettävissä.</p> <p>Lopuksi pohditaan yleisempää tarkastelumahdollisuutta huutokauppateorioiden avulla. Sopimusongelmaa tarkastellaan tällöin tarjouskilpailuna, joka vastaa ensimmäisen hinnan suljettua huutokauppaa. Tähän näkökulmaan liittyy kuitenkin teknisiä ongelmia, jotka antavat aihetta lisätutkimukselle.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords epäsymmetrinen informaatio arvopaperipalvelut peliteoria epätäydellinen kilpailu sopimusteoria			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			